

Vètsé l'avri ! : (patois de la Broye fribourgeoise, Lully)

Autor(en): [s.n.]

Objektyp: **Article**

Zeitschrift: **Le nouveau conteur vaudois et romand**

Band (Jahr): **88 (1961)**

Heft 7

PDF erstellt am: **11.09.2024**

Persistenter Link: <https://doi.org/10.5169/seals-232398>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Inhalten der Zeitschriften. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern.

Die auf der Plattform e-periodica veröffentlichten Dokumente stehen für nicht-kommerzielle Zwecke in Lehre und Forschung sowie für die private Nutzung frei zur Verfügung. Einzelne Dateien oder Ausdrucke aus diesem Angebot können zusammen mit diesen Nutzungsbedingungen und den korrekten Herkunftsbezeichnungen weitergegeben werden.

Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. Die systematische Speicherung von Teilen des elektronischen Angebots auf anderen Servern bedarf ebenfalls des schriftlichen Einverständnisses der Rechteinhaber.

Haftungsausschluss

Alle Angaben erfolgen ohne Gewähr für Vollständigkeit oder Richtigkeit. Es wird keine Haftung übernommen für Schäden durch die Verwendung von Informationen aus diesem Online-Angebot oder durch das Fehlen von Informationen. Dies gilt auch für Inhalte Dritter, die über dieses Angebot zugänglich sind.

Ouna bala rinkontra a Bounafontanna

Velâdzo katzi pri di Chvan, kemin pêrdu a pêna yu. Techè din la né éthélâye, on gro dzouyo no j'è bayi. Bin vouê, nekoué l'ari moujâ ke no cheran atan dè mondo tyè chin a l'achinbyâye di patèjan a Bounafontanna. Brâvo payijan, che vo j'ithè favorijâ don galè cherin d'la dzâ, vo travalyidè vou-thra têra avui korâdzo por achurâ le pan dè totè lè familyè.

Velâdzo katzi pri di Chvan, frô dou trayin, bin yin di dzin. Por lè j'avrê ke van gânyi lou ya in vela, n'è pâ tyachon dè chobrâ ou lyi le matin. I châvon ke la pouchta ke pâchè ou lâ dou velâdzo a ché j'ârè n'atin nyon. Brâvè dzin dè Bounafontanna no j'an ti konprê ke vo j'y bin chu vouërda lè bounè kothemè di j'anhyan è chuto le galé patè.

Por chouêtâ la binvinyête no j'an oyu M. Mouron préjidan, M. Biolley chindik è direkteu dè tsan, M. Dzojè Yerly préjidan d'anâ, M. Kolly conchiyé national è M. Python député a Arkonhyi. Din chi tin lè patèjan arouvâvan adi è M. Tanner nou-thron brâvo minbro dou comité ché dèmenâvè to grahyâjamin a pyèthi to chi mondo. Che kotyè grahyajè l'an tsanta. In pyan rochè, lè tsantre l'an fê our La Chayète è la choupâye.

Por to chin ke féjô por le patè y l'an inbriya a me n'intinhyon Nanèta dè Pratzè ke m'a bin gaya émochenâ. In rètoua y l'è jè remarhyâ dè to kâ. Por la partya di fariboulè n'in d'a jâ a no fère atrapa mô i dzoutè dè rire, ma atinhyon, ne fudri djèmé dépacha lè bouènè. Mè on'è, mé on ri, è kan on chè trâvè vouêtanta patèjan bin dèchida vo pouédè krère ke no j'an pacha ouna bala vèlyâ dè dzouyo. No vouèrdèrin ti, on bon chovinyi dè Bounafontanna.

Mariéta Bongâ.

Vètsé l'avri !

(Patois de la Broye fribourgeoise, Lully)

On galé mêrlou adoûtsi chu la pye yôta brantse d'on vîyou pomao, to nyu m'a subyao à l'oroye l'ôtri : « Vètsé l'avri ke no rèvin ! Dyu sao san ke no vouèrdè dan sè katsètè¹ ! » L'è rèkonyu po san ke l'è on tyintâ². Sè mokè dè to le mondou kan on tsimprelou³ lé paossè pè lu tîssa. Mihyè to : kramena avui sèlâ. Tantou sè katsè dèzo lè bosson d'èpena naore dza to hyori, tantou s'abotassè le lon dé-z'adzè. Sè pyé à dyétao lè dzan é tsan, lè fao à fotre le kan dèzo on'na pouta vèssaoye dè grezi⁴. L'è pyin dè dzoûyou kan pao moyi on'na büya d'abô sètse pandya à la kôrda. Prao sovan, kraovè l'êrba tindra dè nao. Betè dô dzaolou dan nousson kurti. Sin'nè dô grezi chu lè salaordè, lè-z'èpenatsè, dè poutè rèbuzè. Lè premîrè hyâ koton bin vitou lô bî je⁵ dè vèlu. Lè pititè bîssè tsîzon mouaortè dè frao chu la nao yèssa. Lè-z'ozî impouêri⁶ von rîdou lon katsî dan le boû proûtsou, pyorao le sèlâ to byévou⁷. L'ôuvra fraode fao gurlao lè dzouvenè mèsson.

On dzo ke vouintîvou nousson pouère kurti, lé yé de to san ke sondzîvou dè li. Saodè vo san ke m'a de ? « Pahyinta on bokon : lè bî dzo rè vindron. Akuta vaore bin le galé tsan dô koukou. » Bin chur, sin voyé le mèprîzi ou bin le kontrèyi, nousson galé mê d'avri pao îre bin

rézenaobyou, kan le vao bin. Adon to tsandzè : no-z'in dé dzo to hyori, pyin dè dzoûyou, dè sèlâ è dè tsansson. On pao le vaore sé lé rôdao dan lè prao, sè roubatao avô lè koussè, fetsî son nao keman on kouryâ dan lè bordzon on venyoûbyou. L'é zao yu djuvî⁸ avui lè-z'aobrou in hyâ, dere on bondzo é pekôzi le lon dô ryô Tsantè avui lè dzan in kampanye. Dé yaodzou s'intertin dan lè curti pri dé fèmalè. Va rinkontrao la bize on bè dô velaodzou, kudyè sè dépatî dè la rêtsondao⁹ on pou. Akutè tsantao lè-z'aluvètè totè benéze dè poué no dere : « Sti yaodzou, le bon-tin l'è inke. » L'avri sè pyé avui lè premîrè ryondâlè ke s'in von de sé de lé dèzo le sèlâ ke breyè. Kan bin kûdyè îre saodzou à sè-z'ârè ye fô pao trû sè fyao à li. Keman arrevè, é rè paortè. Ma dèvan tyè dè fotre le kan, no-z'invoûyè onkora on'na byantchya ke fao gurlao dè frao lè pudzin dè noussa vezena.

Ecrit en avril dernier

¹ Poches ; ² quinteur, fantasque ; ³ saute d'humeur ; ⁴ grésil ; ⁵ yeux ; ⁶ apeurés ; ⁷ pâle ; ⁸ jouer ; ⁹ réchauffer.

Le vîyou hyotsî

*Prô sovan tî dèvan mè j'yè
Vîyou hyotsî dè m'n'infance,
Le bouneu irè pri dè tè
In mè vouèrdou la chovinyance.*

*Bin pyantao lé, dan nousra têra,
A tè pî dormon lè z'anhyan
Ta krao, ke, dominè la pyan-na,
Rèchao dè Dyu le sofyou puchan.*

*Chu le velaodzou, chu lè tsan,
Dzo è né, to don lon, te véyè,
Keman la dona chu l'infan,
Te sao bin èchuvî lè laormè.*

*Ta voué ke pyârè dan la pin'na,
Lè dzo dè Dyu, no fao sondzî
K'in sti mondou, la vya lè kourta,
Dèmanda por no la pedyî.*

*Fao bon, tsî tê lè sè rêfyao
In z'ârè grobé dè la vya,
Dèzo tè mu, to rèvin hyao,
Inke Dyu oustrè bin la pin'na.*

*Vîyè pyêrè yô la révindze
Fournè adî pè sè brezî,
D'abô ke rèvin la demindze,
Te tsantè po no rèdzoÿî.*

*Lè vèr tè ke lè j'aormè simpyè,
Yin dè la travounye dô mondou
Vînyon kerî san ke Dyu bayè
Sin kontao à ti lè z'omou.*

*Son'na adî dè ballè demindzè
Tsanta dzoyâ vîyou hyotsî
Te tè mihyè à nousrè prin-yirè
Kan la né tsî chu le payî.*

Numa Rosset.

On vilyou dzounou

Pilou (Pierre) l'avin pachâ chouchantan è alâvè adi in filyè. Inivè betâvè ouna bota è ouna galoche. Lin yé demandâ portiè.

I ma répondu ke che l'avin duvè botè l'arin frâin pi è ke che l'avin duvè galochè y dzubièrin tru.

Adon Pilou k'irè on to chuti la trovâ lou moyin dè pâ dzubyâ et dè pâ avin fra in pi...

— Ora y dion ke chi Pilou chè mârîè lou delon dè Pâtiè. Lè achebin on bon rémadou por-avin tzô in pi. Ma po pâ dzubyâ, lè ou n'otra tzanthon.

(Pata d'Ounin.)

Jean Barras.